

до наказу від _____ 2022 р. № _____

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра акушерства, гінекології та біотехнології відтворення тварин

Протокол № 11 "01" **ЗАТВЕРДЖУЮ**
Декан факультету
ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА **ВІСЛІХОВСЬКИЙ**
_____ 2023 р.

“СХВАЛЕНО”
на засіданні кафедри акушерства,
гінекології та біотехнології
відтворення тварин
Протокол № 11 від “16” травня 2023 р.
Завідувач кафедри
_____ Олександр ВАЛЬЧУК

”РОЗГЛЯНУТО”
Гарант ОП «Ветеринарна медицина»
Гарант ОП
_____ Наталія Грушанська

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ВЕТЕРИНАРНА НЕОНАТОЛОГІЯ»

спеціальність 211 – «Ветеринарна медицина»
освітня програма **Ветеринарна медицина**
Факультет ветеринарної медицини

Розробники: доценти, д. вет.н. В. Ковпак, к. вет.н. О. Вальчук, С. Деркач,
Ю. Жук, старший викладач, к. вет.н. Ю. Масалович

Київ – 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Ветеринарна неонатологія

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>	
Спеціальність	<i>211 – «Ветеринарна медицина»</i>	
Освітня програма	<i>Ветеринарна медицина</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>залік</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання (термін навчання 6 років)	денна форма навчання (термін навчання 5 років)
Рік підготовки (курс)	5	4
Семестр	9	8
Лекційні заняття	<i>15 год.</i>	<i>15 год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>год.</i>	<i>год.</i>
Лабораторні заняття	<i>15 год.</i>	<i>15 год.</i>
Самостійна робота	<i>90 год.</i>	<i>90 год.</i>
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	<i>2 год.</i>	<i>2 год.</i>

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета вивчення вибіркової дисципліни «Ветеринарна неонатологія» – сформувати у студента систему знань, щодо морфологічних та фізіологічних особливостей новонароджених тварин, впливу колострального імунітету на ріст і розвиток у неонатальному періоді. Сформувати розуміння впливу годівлі, утримання та догляду, а також профілактичних заходів щодо захворювань молодняка.

Завдання: освоїти фахівцю ветеринарної медицини оцінювання фізіологічних параметрів життєздатності новонароджених, визначати якість молозива, контролювати рівень імуноглобулінів у телят. Дати основи знань з концепції діагностики хвороб неонатального періоду та надання допомоги, що

накладаються на власника, спеціалістів, лікаря ветеринарної медицини та інших осіб, що працюють з тваринами.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- взаємозв'язок патології вагітності і хворобами молодняку. Вплив фетоплацентарного комплексу на формування та народження життєздатного потомства;
- сучасні правила ведення родів;
- головні критерії оцінки життєздатності новонароджених тварин;
- основи розвитку та становлення імунної системи та вплив імунітету матері на імунну відповідь новонародженого;
- анатомічні та функціональні характеристики організму новонароджених;
- які хвороби виникають у новонароджених в результаті прогріхів годівлі, утримання і догляду;
- як впливає імунізація в сухостійному періоді на стан специфічного імунітету у новонароджених.

вміти:

- надавати рододопомогу та допомогу слабкому новонародженому молодняку;
- розрізняти загальний стан новонародженого для усунення загрозливих для життя станів;
- оцінювати фізіологічні параметри життєздатності новонароджених;
- визначати якість молозива. Контролювати рівень імуноглобулінів у телят;
- визначати кратність та кількість годування, інтенсивність вигодовування молока для шлунково-кишкового та системного розвитку телят;
- діагностувати хвороби неонатального періоду та надавати допомогу;
- діагностувати захворювання у новонароджених за допомогою експрес-тестів. Складати схеми вакцинацій проти респіраторних та захворювань кишківника.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі ветеринарної медицини, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

- **ЗК 1.** здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- **ЗК 2.** здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- **ЗК 3.** здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- **ЗК 4.** навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- **ЗК 5.** здатність приймати обґрунтовані рішення;
- **ЗК 6.** здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- **ЗК 7.** здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

- **ФК 1.** здатність здійснювати облік фармакологічних препаратів та ветеринарних засобів;
- **ФК 2.** здатність застосовувати знання з біобезпеки, біоетики та благополуччя тварин у професійній діяльності;
- **ФК 3.** здатність здійснювати просвітницьку діяльність серед працівників галузі.

Програмні результати навчання (ПРН):

1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.
2. Використовувати інформацію із вітчизняних та іноземних джерел для розроблення діагностичних, лікувальних і підприємницьких стратегій.
3. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.
4. Збирати анамнестичні дані під час реєстрації та обстеження тварин, приймати рішення щодо вибору ефективних методів діагностики, лікування та профілактики хвороб тварин.
5. Установлювати зв'язок між клінічними проявами захворювання та результатами лабораторних досліджень.
6. Розробляти карантинні та оздоровчі заходи, методи терапії, профілактики, діагностики та лікування хвороб різної етіології.
7. Розробляти заходи, спрямовані на захист населення від хвороб, спільних для тварин і людей.
8. Пропонувати та використовувати доцільні інноваційні методи і підходи вирішення проблемних ситуацій професійного походження.
9. Знати правила зберігання різних фармацевтичних засобів та біопрепаратів, шляхів їх ентерального чи парентерального застосування, розуміти механізм їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин.
10. Знати правила та вимоги біобезпеки, біоетики та добробуту тварин.
11. Здійснювати облікову звітність під час фахової діяльності.
12. Володіти спеціалізованими програмними засобами для виконання професійних завдань.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної форми навчання;

«Ветеринарна неонатологія»

Тема лекційного заняття 1.

Вплив умов утримання (комфарту), годівлі на перебіг вагітності та життєздатність новонародженого молодняка.

Причини, які спричиняють народження слабкого із зниженою резистентністю приплоду (аліментарні, імунологічні, інфекційні тощо).

Сучасні тенденції розвитку молочного тваринництва в зв'язку з постійним підвищенням молочної продуктивності мають свої особливості, щодо комфорту, утримання та годівлі вагітних і новонародженого молодняка. Завдання

ветеринарної медицини в сучасному тваринництві – профілактика та ефективна діагностика резистентності новонароджених тварин. Ведення новонародженого теляти. Санітарні та гігієнічні умови утримання телят. Основи годівлі у перший місяць життя. Утримання телят. Технології вирощування ремонтного молодняка. Контрольні пункти для контролю за вирощуванням. Інвестиції у правильне вирощування ремонтного молодняка в молочному скотарстві.

Необхідно чітко розуміти, як причини можуть спровокувати народження слабкого молодняка та які заходи потрібно проводити для профілактики низького рівня специфічного захисту та не допустити виникнення інфекційних та інвазійних хвороб в стаді. Лікар повинен чітко організувати умови утримання, комфорту та годівлі на кожному етапі репродуктивного життя тварин починаючи від запліднення і закінчуючи доглядом за новонародженими тваринами. Потреба тварин в мікро і макроелементах, вітамінах, їх джерела та норми згодовування. Контроль за повноцінністю годівлі, дослідження раціону, якості кормів. Взаємозв'язок харчування та захворювань у корів у пренатальному періоді.

Тема лекційного заняття 2.

Взаємозв'язок патології вагітності і хворобами молодняка.

Вплив динаміки родового процесу на пренатальну смертність. Вплив перебігу родів на здоров'я новонародженого потомства. Тривалість родового процесу, прийом новонароджених, обов'язкові післяродові маніпуляції у різних видів тварин. Вплив навколоплідних (фетоплацентарного комплексу) оболонок на формування та народження життєздатного потомства.

Розуміння взаємозв'язку патологій вагітності та впливу їх на стан та фізіологічні показники новонароджених. Сучасні підходи до надання рододопомоги. Необхідно розуміти, як проходить родовий процес, яким чином перебіг та тривалість родів може впливати на пренатальну смертність. Покрокові маніпуляції з новонародженими (висушування новонародженого, обробка пуповини, та параметри оточуючого середовища в перші дні після народження). Вплив формування та розвитку навколоплідних оболонок на здоров'я новонародженого приплоду. Основні елементи раціону та його роль у повноцінній годівлі вагітних та новонароджених тварин.

Тема лекційного заняття 3.

Фізіологічні особливості новонародженого молодняка.

Головні критерії оцінки життєздатності новонароджених телят, лошат, ягнят, поросят, котенят, щенят. Адаптація новонароджених до зовнішнього середовища. Відмінності в значеннях фізіологічних параметрів між новонародженими і дорослими тваринами. Фізіологічні процеси в пренатальний період.

Параметрів для оцінки новонароджених. Фізіологічні показники шкали Апгара. Оцінка новонароджених за основними критеріями у телят, лошат, ягнят, поросят, котенят, щенят. Оптимальні та критичні показники мікроклімату для новонароджених. Вплив мікроклімату на адаптацію приплоду. Критичні моменти, що мають вплив на подальше здоров'я та розвиток ремонтного молодняка.

Контрольні пункти для контролю за вирощуванням. Інвестиції у правильне вирощування ремонтного молодняка в молочному скотарстві.

Тема лекційного заняття 4.

Етапи розвитку та становлення імунної системи.

Вплив імунітету матері на імунну відповідь новонародженого. Колостральний імунітет. Молозивний період. Особливості годівлі новонароджених, вплив колострального імунітету на захист та формування молодняка.

Імунітет. Формування штучного та природнього імунітету. Колостральний імунітет. Тривалість та необхідність колострального імунітету. Молозиво, як основний продукт новонародженого молодняка. Шляхи передачі пасивного імунітету потомству. Молозиво, кількість та якість отриманого молозива у породіллі. Колостральні імуноглобуліни. Якість, кількість і час випоєного молозива теляті. Контроль колострального імунітету у новонароджених. Проблеми в системі великого стада. Наслідки дефіциту передачі пасивного імунітету. Короткочасні та віддалені наслідки неонатальної патології. Облік заходів у ранній молозивний період та чіткий контроль їх проведення.

Тема лекційного заняття 5.

Розвиток і становлення функціональних систем організму новонароджених.

Анатомічні та функціональні характеристики. Фізіологія серцево-судинної, дихальної та видільної систем новонародженого.

Функціональні системи організму новонароджених телят, лоша́т, ягнят, поросят, котенят, щенят. Анатомічні та фізіологічні особливості вагітних та новонароджених тварин. Фізіологічні аспекти роботи серцево-судинної дихальної та видільної систем новонароджених тварин.

Тема лекційного заняття 6.

Хвороби новонароджених, викликані прогріхами годівлі, утримання і догляду.

Діагностика, лікування та профілактика хвороб новонароджених. Вроджені аномалії розвитку і вродливість новонароджених.

Хвороби новонароджених викликані порушенням годівлі. Патології у новонароджених, які викликані порушенням параметрів утримання. Профілактичні заходи у новонароджених. Діагностика хвороб молодняка та сучасні підходи до їх лікування. Вроджені аномалії розвитку новонароджених. Вродливість у новонароджених.

Тема лекційного заняття 7.

Вплив імунізації в сухостійному періоді на стан специфічного імунітету у новонароджених.

Профілактичні заходи, щодо інфекційних та інвазійних захворювань у неонатальному періоді.

Схеми імунізації в період сухостою. Обов'язкова вакцинація для тільних у пізньому періоді. Вплив вакцинації для тільних на якість специфічного імунітету. Специфічний імунітет та його роль у захисті новонародженого. Профілактичні заходи інфекційних та інвазійних хвороб новонароджених.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовний модуль I. Правила ведення родів та народження життєздатного потомства.														
Тема 1. Вплив умов утримання (комфорту), годівлі на перебіг вагітності та новонародженого молодняка.	1/2	16	2		2		12	16	2		2			12
Тема 2. Взаємозв'язок патології вагітності і хворобами молодняка.	3/4	16	2		2		12	16	2		2			12
Тема 3. Фізіологічні особливості новонародженого молодняка.	5/6	16	2		2		12	16	2		2			12
Разом за змістовим модулем 1	48		6	6			36	48	6	6				36
Змістовний модуль II. Хвороби новонароджених.														
Тема 4. Етапи розвитку та становлення імунної системи.	7/8	16	2		2		12	16	2		2			12
Тема 5. Розвиток і становлення функціональних систем організму новонароджених.	9/10	16	2		2		12	16	2		2			12
Тема 6. Хвороби новонароджених, викликані прогріхами годівлі, утримання і догляду.	11/12	16	2		2		12	16	2		2			12
Тема 7. Вплив імунізації в сухостійному періоді на стан специфічного імунітету у новонароджених.	13/14/15	16	2		4		18	16	2		4			18
Разом за змістовим модулем 2	72		10		8		54	72	10		8			54

Усього годин	120	14		16		90	120	14		16		90
Курсовий проект (робота) з _____ (якщо є в робочому навчальному плані)		-	-	-		-		-	-	-		-
Усього годин	120	14		16		90	120	14		16		90

4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовний модуль I. Правила ведення родів та народження життєздатного потомства.		
1.	Правила ведення родів та патології які впливають на життєздатність новонароджених. Правила поводження з новонародженими, попередження станів, що загрожують їх життю. Реанімаційні заходи.	2
2.	Видова специфіка поводження з новонародженими. Оцінка загального стану новонароджених. Виявлення та усунення загрозливих для життя станів.	2
3.	Оцінка фізіологічних параметрів життєздатності новонароджених. Шкала АПГАР. Фактори ризику, характеристики, оцінка, стратегії покращення показників новонароджених.	2
4.	Колостральний імунітет. Визначення якості молозива. Органолептичний та імунобіологічний контроль якості молозива. Контроль рівня імуноглобулінів у телят (за допомогою рефрактометра). Імунодефіцитний стан у телят.	2
Змістовний модуль II. Хвороби новонароджених.		
5.	Годівля новонароджених. Напування телят та контроль водно-електролітного балансу. Значення молозива для новонароджених та важливість першого годування. Кратність та кількість годування, інтенсивність вигодовування молока для шлунково-кишкового та системного розвитку телят.	2
6.	Уроджені та спадкові патології у новонароджених. Хвороби неонатального періоду, причини виникнення, діагностика та лікування. Загальні аспекти профілактики неонатальної патології.	2
7.	Діагностика захворювань у новонароджених за допомогою експрес-тестів для виявлення збудників. Інтерпретація результатів досліджень. Ефективність використання в умовах господарства.	2

8.	Причини виникнення, діагностика та лікування захворювання телят. Протоколи проведення вакцинації та контроль наявності антитіл. Схеми вакцинації проти респіраторних та захворювань кишківника.	2
----	---	---

5. Темі самостійних занять.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Родильні відділення на фермі	10
2	Документообіг та звітність у родильному відділенні	10
3	Технологічні рішення в утриманні молодняку	10
4	Кормовиробництво та заготівля кормів	10
5	Автоматизовані системи випоювання молока та ЗЦМ	10
6	Розвиток кишківника у молодняку	10
7	Протиепізоотичні заходи у молодняку	10
8	Технології вирощування молодняку	10
9	Сучасні препарати та їх застосування для профілактики і лікування патології молодняку	10
	Всього	90

6. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

6.1. Контрольні питання

1. Який вплив навколоплідних оболонок на формування та народження життєздатного потомства?
2. Назвіть етапи розвитку та встановлення імунної системи.
3. Назвіть органолептичний та імунобіологічний контроль якості молозива.
4. Згадайте масу новонародженого теляти, лошати, ягняти, поросяти?
5. За якими показниками визначають життєвість новонароджених тварин?
6. За якими ознаками оцінюють життєвість телят за шкалою АПГАР?
7. Назвіть анатомічні та функціональні характеристики систем організму новонароджених.
8. Які патології впливають на життєздатність новонароджених?
9. Які показники пульсу і дихання у новонароджених тварин за 1 хвилину?
10. Яка температура тіла у новонароджених?
11. Назвіть причини розвитку захворювань новонароджених тварин.
12. Назвіть незаразні захворювання новонароджених та причини їх виникнення.
13. Які вроджені аномалії розвитку і виродливості новонароджених Ви знаєте?
14. Назвіть ознаки легкої та важкої форми асфіксії телят.
15. Вкажіть ознаки затримання первородного калу у телят.
16. Яке лікування затримання меконію?
17. Яке лікування застосовують при кровотечі з пупка новонародженого?
18. Яке лікування застосовують при запаленні пупка у теляти?

19. Яке лікування застосовують при фістулі урахуса у телят?
20. Яке лікування атрезії анального отвору і прямої кишки?
21. Назвіть профілактичні заходи, щодо інфекційних та інвазійних захворювань у неонатальному періоді.
22. Назвіть схеми вакцинації проти респіраторних та захворювань кишківника.

6.2. Орієнтовні тести для визначення рівня знань студентів

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС «Магістр» Спеціальність 211 – «Ветеринарна медицина»	Кафедра акушерства, гінекології та біотехнології вдтворення тварин 2022-2023 навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 з дисципліни «Ветеринарна неонатологія»	Затверджую зав. кафедри Вальчук О.А. «___» _____ 2022 р.
<i>Тестові завдання</i>			
<p>1. За якими показниками визначають життєздатність новонароджених тварин?</p> <p>а) жива маса, будова тіла, довжина тіла, апетит; б) розвиток молочних зубів, частота пульсу та дихальних рухів, реакція на зовнішні подразнення; в) ступінь прояву безумовних рефлексів, час появи і прояву рефлексу ссання, швидкість вставання на ноги, температура тіла; г) всі відповіді вірні.</p> <p>2. За якими ознаками оцінюють життєздатність телят згідно шкали Апгар?</p> <p>а) жива маса, будова тіла, довжина тіла, апетит; б) розвиток молочних зубів, частота пульсу та дихальних рухів, реакція на зовнішні подразнення; в) ступінь прояву безумовних рефлексів, час появи і прояву рефлексу ссання, швидкість вставання на ноги, температура тіла; г) серцебиття, дихання, колір видимих слизових оболонок, м'язовий тонус, рефлекторна збудливість.</p> <p>3. Назвіть ознаки легкої форми асфіксії телят?</p> <p>а) посиніння слизових оболонок, важке дихання із хрипами, частий і слабкий пульс; б) блідість слизових оболонок, відсутність дихання, слабкі тони серця, кровотеча із судин пуповини; в) пригнічення загального стану, відмова від ссання, підвищення температури тіла на 0,5–1,5 °С, розлади з боку шлунково-кишкового тракту, основа пуповини тістуватої консистенції, пупковий канатик потовщений, болючий, при пальпації черевної стінки – болючість; г) телята широко розставляють передні кінцівки, не міцно стоять на ногах, голова у них опущена, дрижання м'язів, малорухливість, слизові оболонки бліді, шерсть рідка, суха, підшкірна клітковина мало розвинена, характерна ознака – наявність дрібних кровоточивих виразок на носогубному дзеркалі.</p>		<p>5. Назвіть ознаки важкої форми асфіксії телят?</p> <p>а) посиніння слизових оболонок, важке дихання із хрипами, частий і слабкий пульс; б) блідість слизових оболонок, відсутність дихання, слабкі тони серця, кровотеча із судин пуповини; в) пригнічення загального стану, відмова від ссання, підвищення температури тіла на 0,5–1,5 °С, розлади з боку шлунково-кишкового тракту, основа пуповини тістуватої консистенції, пупковий канатик потовщений, болючий, при пальпації черевної стінки – болючість; г) телята широко розставляють передні кінцівки, не міцно стоять на ногах, голова у них опущена, дрижання м'язів, малорухливість, слизові оболонки бліді, шерсть рідка, суха, підшкірна клітковина мало розвинена, характерна ознака – наявність дрібних кровоточивих виразок на носогубному дзеркалі.</p> <p>6. Які причини виникнення асфіксії у тварин?</p> <p>а) як наслідок неповноцінної годівлі вагітних корів і порушення на цій основі процесу росту і розвитку плодів у внутрішньоутробний період, буває результатом недостатньої годівлі новонароджених після родів; б) недостатній вміст кисню у крові матері, яке буває при лихоманці, крововтратах, інтоксикаціях, порушенні кровообігу між плодом і матір'ю; в) недотримання ветеринарно-санітарних правил при проведенні родів та антисептичної обробки пуповини; г) недостатній вміст кисню у крові плода, яке буває при лихоманці та гіпоксії, крововтратах, інтоксикаціях, порушенні кровообігу між плодом</p>	

<p>виразок на носо-губному дзеркалі.</p> <p>4. Які є форми асфіксії у тварин? а) вроджена і набута; б) поверхнева і глибока; в) синюшна і біла; г) гостра і хронічна.</p>	<p>і матір'ю;</p> <p>7. Симптоми за асфіксії у тварин? а) за легкої форми – посиніння слизових оболонок, важке дихання із хрипами, частий і слабкий пульс, за білої форми – блідість слизових оболонок, відсутність дихання, слабкі тони серця, кровотеча із судин пуповини; б) пригнічення загального стану, відмова від ссання, підвищення температури тіла на 0,5–1,5 °С, розлади з боку шлунково-кишкового тракту, основа пуповини тістуватої консистенції, пупковий канатик потовщений, болючий, при пальпації черевної стінки – болючість; в) метеоризм, збудження тварин, вигинання спини, натужування, відмова від ссання, пізніше може наступити пригнічення; г) телята широко розставляють передні кінцівки, не міцно стоять на ногах, голова у них опущена, дрижання м'язів, малорухливість, слизові оболонки бліді, шерсть рідка, суха, підшкірна клітковина мало розвинена, характерна ознака – наявність дрібних кровоточивих виразок на носо-губному дзеркалі.</p>
<p>8. Як діагностують асфіксію у новонароджених? а) звертають увагу на анамнестичні дані про породіллю, характерні клінічні ознаки: метеоризм, збудження тварин, вигинання спини, натужування, відмова від ссання, пізніше може наступити пригнічення; б) звертають увагу на анамнестичні дані про породіллю, характерні клінічні ознаки: посиніння або блідість слизових оболонок, дихання важке із хрипами або відсутнє, частий і слабкий пульс, слабкі тони серця, кровотеча із судин пуповини; в) звертають увагу на анамнестичні дані про породіллю, характерні клінічні ознаки: наявність дрібних кровоточивих виразок на носо-губному дзеркалі; г) звертають увагу на анамнестичні дані про породіллю, характерні клінічні ознаки: основа пуповини тістуватої консистенції, пупковий канатик потовщений, болючий, при пальпації черевної стінки – болючість.</p> <p>9. Яке лікування асфіксії новонароджених? а) тканини кукси очищають від забруднення, знезаражують антисептичними і в'язучими розчинами, а потім перев'язують або накладають прошивну лігатуру; б) за першої годівлі випоюють цитратну кров матері або здорової кобили, парентерально вводять гамма-глобуліни, всередину - АБА або ПАБК з вітамінами А і D, а з другої доби постнатального життя - натуральний шлунковий сік і інші засоби, що забезпечують повноцінну годівлю і підвищення резистентності організму;</p>	<p>10. Дайте правильні відповіді, щодо маси тіла новонароджених: а) теляти 1-1,5 кг; б) лошати 2-4 кг; в) ягняти 25-50 кг; г) поросяти 25-45 кг;</p> <p>11. Через який період часу у новонароджених телят заростає Боталова протока та овальний отвір? а) 30-35 днів; б) 25-28 днів; в) 15-20 днів; г) 5-10 днів;</p> <p>12. Які причини виникнення омфаліту у тварин? а) як наслідок неповноцінної годівлі вагітних корів і порушення на цій основі процесу росту і розвитку плодів у внутрішньоутробний період, буває результатом недостатньої годівлі новонароджених після родів; б) недостатній вміст кисню у крові матері, яке буває при лихоманці, крововтратах, інтоксикаціях, порушенні кровообігу між плодом і матір'ю; в) недотримання ветеринарно-санітарних правил при проведенні родів та антисептичної обробки пуповини; г) жодної вірної відповіді.</p>

<p>в) після народження теляти необхідно негайно звільнити носову та ротову порожнини від слизу, одночасно новонародженого обприскують холодною водою і старанно розтирають тіло, роблячи при цьому обов'язкове штучне дихання, підшкірно лобелін, а для стимуляції роботи серця – кофеїн, через пупкову вену вводять глюкозу, можна застосувати інтракардіальну ін'єкцію адреналіну;</p> <p>г) місцеве та загальне, хірургічне оперативне втручання: хірургічна обробка рани, застосування місцево антисептичних мазей та емульсій йодоформу, ксероформу, фурациліну розчинених у 50 % димексиді, внутрішньом'язово антибіотики широкого спектра дії.</p> <p>18. Яку патологію може спровокувати недотримання ветеринарно-санітарних правил при проведенні родів та антисептичної обробки пуповини;</p> <p>а) аборт; б) перитоніт; в) омфаліт; г) запор;</p> <p>19. У хворої корови спостерігається пригнічення загального стану, відмова від ссання, підвищення температури тіла на 0,5–1,5 °С, розлади з боку шлунково-кишкового тракту, основа пуповини тістуватої консистенції, пупковий канатик потовщений, болючий, при пальпації черевної стінки – болючість. Ваш діагноз?</p> <p>а) коліки; б) кишкові розлад; в) омфаліт; г) перитоніт;</p> <p>20. Яка діагностика омфаліту у тварин?</p> <p>а) звертають увагу на анамнестичні дані про породіллю, характерні клінічні ознаки: метеоризм, збудження тварин, вигинання спини, натужування, відмова від ссання, пізніше може наступити пригнічення;</p> <p>б) звертають увагу на анамнестичні дані про породіллю, характерні клінічні ознаки: посиніння або блідість слизових оболонок, дихання важке із хрипами або відсутнє, частий і слабкий пульс, слабкі тони серця, кровотеча із судин пуповини;</p> <p>в) звертають увагу на анамнестичні дані про породіллю, характерні клінічні ознаки: наявність дрібних кровоточивих виразок на носо-губному дзеркалі;</p> <p>г) звертають увагу на анамнестичні дані про породіллю,</p>	<p>13. Яким приладом визначають якість молозива?</p> <p>а) рефрактометром; б) колостриметром; в) гемометром; г) фотоелектро колориметром;</p> <p>14. Яким приладом визначають кількість білка в крові новонароджених?</p> <p>а) рефрактометром; б) колостриметром; в) гемометром; г) фотоелектро колориметром;</p> <p>15. Яку кількість молозива випоюють телятам в перші години життя?</p> <p>а) 1-2 л.; б) 2-2.2 л.; в) 2-3 л.; г) 4-5 л.;</p> <p>16. Скільки діб триває молозивний період у корів?</p> <p>а) 7-12 діб; б) 5-7 діб; в) 12-14 діб; г) 3-4 доби;</p> <p>17. Дайте правильні відповіді, щодо показників коливання частоти пульсу і дихання у новонароджених?</p> <p>а) телят - частота пульсу 120-160, частота дихання 30-70; б) лоша - частота пульсу 80-120, частота дихання 70-84; в) ягнят - частота пульсу 145-240, частота дихання 70-90; г) поросят - частота пульсу 205-250, частота дихання 70-90;</p> <p>23. Яку патологію може спровокувати неповноцінна та недостатня годівля новонароджених після родів?</p> <p>а) асфіксію; б) гіпотрофію; в) атонію; г) цероз;</p> <p>24. Який найбільш поширений спосіб утримання телят молочного періоду?</p> <p>а) прив'язне утримання в групах чи індивідуальних будиночках; б) безприв'язного утримання в групах чи</p>
---	--

<p>характерні клінічні ознаки: основа пуповини тістуватої консистенції, пупковий канатик потовщений, болючий, при пальпації черевної стінки – болючість.</p> <p>21. Назвіть препарати показані для лікування молодняку, хворого на білом'язову хворобу.</p> <p>а) натрію селеніт; б) цинку сульфат; в) препарати йоду; г) токоферолу ацетат; д) магнію сульфат;</p> <p>22. Яке лікування застосовують за омфаліту?</p> <p>а) місцеве та загальне; б) хірургічне оперативне втручання; в) місцеве застосування мазей та емульсій; г) всі вище перераховані варіанти;</p>	<p>індивідуальних будиночках; в) безприв'язного утримання в станках;</p> <p>25. Які є стадії родів?</p> <p>а) підготовча та виділення посліду; б) підготовча, народження плоду та виділення посліду; в) підготовча та народження плоду;</p> <p>26. Що сприяє формуванню пасивного імунітету у новонароджених?</p> <p>а) високий вміст імуноглобулінів у правильно випоєному молозиві; б) високий вміст імуноглобулінів у правильно випоєному сироватці; в) високий вміст вуглеводів та білків у правильно випоєному молозиві;</p> <p>27. Який вміст білка повинен бути при успішній передачі пасивного імунітету?</p> <p>а) становить >6,5 г/дл, середнім показником вважається 6,0-6,5 г/дл. б) становить >5,5 г/дл, середнім показником вважається 5,0 -5,5 г/дл. в) становить >7,5 г/дл, середнім показником вважається 7,0-7,5 г/дл.</p> <p>28. Який період є важливим для народження життєздатного молодняку?</p> <p>а) сервіс-період; б) сухостійний період; в) молозивний період; г) лактаційний період;</p> <p>29. У який період плодоношення активно збільшується вага плоду?</p> <p>а) у останні 45-65 діб перед родами; б) у останні 150 діб перед родами; в) під час родів; г) у останні 125 діб перед родами;</p> <p>30. За нестачі якого вітаміну в організмі ягнят виникає цереброкортикальний некроз?</p> <p>а) ціанкобаламіну; б) тіаміну; в) рибофлавіну; г) аскорбінової кислоти; д) холекальциферолу;</p>
---	--

7. Методи навчання.

1. Методи навчання за джерелом знань:

- Словесні: розповідь, пояснення, робота з книгою (читання, виписування, конспектування, виготовлення таблиць, опорних конспектів тощо).
- Наочні: демонстрація, ілюстрація, самостійне спостереження.

– Практичні: метод справ, лабораторна робота, практична робота.

2. Методи навчання за характером логіки пізнання.

– Аналітичний

– Індуктивний метод

– Дедуктивний метод

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

– Частково-пошуковий (евристичний)

– Дослідницький

4. Активні методи навчання-використання технічних засобів навчання, екскурсії, групові дослідження, самооцінка знань, використання навчальних та контролюючих тестів, використання опорних конспектів лекцій.

5. Інтерактивні технології навчання - використання мультимедійних технологій.

8. Форми контролю.

– поточний (опитування, тестування);

– рубіжний (контрольна робота, реферат, модулі);

– підсумковий (тестування, залік письмовий).

9. Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна результати складання		за
	екзаменів	заліків	
90-100	Відмінно	Зараховано	
74-89	Добре		
60-73	Задовільно		
0-59	Незадовільно	Не зараховано	

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

10. Методичне забезпечення

1. Жук Ю.В., Любецький В.Й., Михайлюк М.М. Методичні рекомендації щодо застосування вітамінно-мінеральних преміксів для підвищення запліднювальної здатності високопродуктивних корів. – К., 2008. – 29 с.

2. Любецький В.Й., Михайлюк М.М., Жук Ю.В., Слєпченко В.М., Вальчук О.А. Діагностика та лікування субінволюції матки у корів: Методичні вказівки з курсу «Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології» – К., ТОВ «Анва-прінт», 2008. – 30 с.
3. Любецький В.Й., Вальчук О.А., Жук Ю.В., Слєпченко В.М., Деркач С.С., Саяпін С.П. Інформаційно-облікова система «Програма контролю відтворної здатності корів у системі моніторингу ветеринарного благополуччя у скотарстві» (науково-методичні рекомендації для використання спеціалістами галузей тваринництва та ветеринарної медицини). – К.: Видавничий центр НУБіП України. – 2013. – 30 с.

11. Рекомендована література

– основна;

1. Яблонський В.А., Хомин С.П., Калиновський Г.М., Харута Г.Г., Харенко М.І., Завірюха В.І., Любецький В.Й. Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології // Вінниця, Нова Книга, 2008. – 589 с.
2. Яблонський В.А. Біотехнологія відтворення тварин – К., Арістей, 2004. – 293 с.
3. Яблонський В.А., Любецький В.Й., Бородиня В.І. Патологія молочної залози (лекції для слухачів потоку магістратури з дисципліни «Акушерство, гінекологія та біотехнологія розмноження тварин з основами андрології»). – К., 2004. – 45 с.
4. Гришко Д.С. Лекції з ветеринарного акушерства. – Х.: Прапор, 2003. – 400 с.
5. Яблонський В.А. Практичне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології. – К., «Мета», 2002. – 319 с.
6. Левченко В.І., Влізло В.В., Конрахін І.П. та ін. Ветеринарна клінічна біохімія. – Біла церква. – 2002. – 400 с.
7. Патофізіологія тварин: Підручник /А.Й. Мазуркевич, В.Л. Тарасович, Дж. Клугі/. – К.: Вища школа, 2000. -
8. Завірюха В.І., Куртяк Б.М. Патологія органів розмноження та стимуляція продуктивності корів. – Львів, ТеРус, 1999. – 146 с.
9. Харута Г.Г. Прогнозування відтворної функції корів. – біла Церква. – 1999. – 93 с.
10. Косенко М.В. Диспансеризація в системі профілактики неплідності і контролю відтворної функції сільськогосподарських тварин. – К., Урожай, 1995. – 229 с.

– допоміжна.

1. Любецький В.Й., Колесник В.Я., Михайлюк М.М. Нетрадиційні методи лікування дрібних домашніх тварин. Навчальний посібник. – К. ПП «Графіка». – 2004. – 44 с.
2. Любецький В.Й., Михайлюк М.М., Письменний Р.В. Застосування електрорефлексотерапії в комплексному лікуванні пуерперального метриту у корів // Вісн. Сумського НАУ. – 2003. – Вип. 10, С. 60–64.

3. Михайлюк М.М. Підбір біологічно активних точок для електропунктурної корекції пуерперального метриту корів // Вісн. Сумського НАУ. – 2004. – Вип.7(12) . – С.96-100.
4. Любецький В.Й., Михайлюк М.М., Жук Ю.В. Комплексна терапія високопродуктивних корів, хворих на післяродовий метрит // Конференція професорсько-викладацького складу і аспірантів навч.- наукового ін-ту вет. мед. якості і безпеки продукції АПК (Тези доповідей): К, 2006.- 58 с.
5. Любецький В.Й., Михайлюк М.М., Жук Ю.В. Електропунктурна терапія високопродуктивних корів, хворих на післяродовий метрит // Конференція професорсько-викладацького складу і аспірантів навч.- наукового ін-ту вет. мед. якості і безпеки продукції АПК (Тези доповідей): К, 2006.- С. 57.
6. Жук Ю.В., Михайлюк М.М., Слепченко В.М. Вплив вітамінно-мінерального живлення на білковий обмін у крові високопродуктивних корів у післяродовий період // Конференція професорсько-викладацького складу і аспірантів навч.- наукового ін-ту вет. мед. якості і безпеки продукції АПК (Тези доповідей): К, 2006.- С.34
7. Жук Ю.В., Михайлюк М.М., Бородиня В.І. Вплив вітамінно-мінеральної добавки Баланс на розвиток фетальної частини плаценти корів // Конференція професорсько-викладацького складу і аспірантів навч.- наукового ін-ту вет. мед. якості і безпеки продукції АПК (Тези доповідей): К, 2006.- С.35.
8. Любецький В.Й., Бортнічук В.А., Михайлюк М.М. Доцільність застосування антибіотикотерапії в комплексному лікуванні післяродового метриту у корів // Ветеринарна біотехнологія. – Бюл. – № 8. – 2006. – С. 161–169.
9. Любецький В.Й., Михайлюк М.М. Порівняльна ефективність комплексної терапії високопродуктивних корів, хворих на післяродовий метрит // Вісник БДАУ. – Вип. 41. 2006. – С. 127-137.
10. Михайлюк М.М., Колесник В.Я., Любецький В.Й. Лікування дрібних домашніх тварин з використанням нетрадиційних методів лікування. – К. ПП “Графіка”. – 2006. – 60 с.
11. Любецький В.Й., Жук Ю.В., Михайлюк М.М., Слепченко В.М., Бородиня В.І. Діагностика та надання допомоги тваринам під час патологічних родів./ Методична розробка з курсу «Акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології» для самостійної роботи студентів. Видавничий центр НАУ. Київ – 2006. – 30 с.
12. Любецький В.Й., Михайлюк М.М., Колесник В.Я., Жук Ю.В. Особливості підбору БАТ для лікування високопродуктивних корів, хворих на післяродовий метрит // Вісн. Сумського НАУ. – Вип. 8 (19). - 2007. – С. 78-81.
13. Любецький В.Й., Жук Ю.В, Михайлюк М.М. Вплив вітамінно-мінеральної добавки “Баланс” на прояв передвісників родів та перебіг підготовчої стадії родів у корів голштинської породи // Вісн. Сумського НАУ. – Вип. 8 (19). - 2007. – С. 81-85.
14. Любецький В.Й., Жук Ю.В, Михайлюк М.М. Патологічні роди у тварин (діагностика та надання допомоги). - К. ПП “Графіка”. – 2007. – 48 с.

15. Мікроелементози сільськогосподарських тварин / М.О. Судаков, В.І. Береза, І.Г. Погурський та ін.; За ред. М.О. Судакова. – К.: Урожай, 1991. – 144 с.
16. Рання діагностика, терапія та профілактика патологій обміну речовин у великої рогатої худоби.: Методичні рекомендації / В.Ю. Чумаченко, М.О. Судаков, В.Я. Колесник та ін. – К.: 1999. – 18 с.

12. Інформаційні ресурси

З метою вивчення дисципліни «Ветеринарна неонатологія» можуть використовуватись документи та література в інформаційних системах (бібліотеках, архівах, фондах, банках даних тощо), зокрема:

1. Верховна Рада України: <http://rada.gov.ua/>
2. Державна служба України з питань безпеки харчових продуктів та захисту прав споживачів: <http://www.consumer.gov.ua/>
3. Всесвітня організація охорони здоров'я тварин (МЄБ): <http://www.oie.int/>
4. Національна бібліотека ім. В.І.Вернадського: <http://www.nbu.gov.ua>
5. Наукова бібліотека Національного університету біоресурсів і природокористування України: library.nubip.edu.ua
6. Національна Наукова Сільськогосподарська Бібліотека Національної Академії Аграрних Наук: www.dnsgb.com.ua
7. FAO: <http://www.fao.org>.